

וְהַבָּרוֹז בְּכָל יוֹם קُורָא עֲלֵיכֶם, וְנִשְׁמַתְמַסְמֵת מְעִידָה בְּהָם בְּכָל יוֹם וְלִילָה, הַתּוֹרָה מְרִימָה קְולֹת לְכָל עַבְרָה, מְכֻרִיזָה וְאוֹמְרָתָה: (משלי יא) עד מְתִ פְּתִים תָּהַבּוּ פְּתִי. (שם ט מי) פְּתִי יָסַר הַנֶּה חָסֵר לְבָב אַמְرָה לוֹ לְכוֹ לְחָמוֹ בַּלְחָמִי וְשָׁתוֹ בֵּין מַסְכָתִי. וְאַיִן מֵשִׁירְכִּין אָזְנוֹ וְאַיִן מֵשִׁיעֵיר את לבו.

בָּא רָאָה, עַתְּדִים הַדוֹרֹת הַאֲחַרְזִים שִׁיבָאָו שְׂתַשְׁכָח תּוֹרָה מַבְנֵיכֶם, וְחַכְמִי הַלְבָב יַחֲנֵסְוּ לִמְקוּם (לְחוֹדְרָקָדָשׁ), וְלֹא יִמְצָא מֵי שָׁסּוּגָר וּפּוֹתָח. אוֹי לְאַוְתּוֹ הַדָּוֹר! וּמְאָן וְהַלְאָה לֹא יְהִיא דָוֹר בְּמוֹ הַדָּוֹר הַזֶּה, עַד הַדָּוֹר שִׁיבָא מֶלֶךְ הַמִּשְׁיחָם, וְהַדָּעָה תַּתְעוֹרֶב בְּעוֹלָם, שְׁבָתוֹב (ירמיה לא) כי כלם יַדְעוּ אַוְתִי לְמַקְטָנָם וְעַד גָּדוֹלָם.

בָּא רָאָה, בְּתוֹב (בראשית ב) וְנַהֲרָה יֵצֵא מַעַזְן. וְשָׁנִינוּ, מַה שָׁמַוּ שֶׁל אַוְתּוֹ נָהָר? בָּאָרְנוּ שָׁשָׁמָוּ יוּבָל, שְׁבָתוֹב (ירמיה ט) וְעַל יוּבָל יַשְׁלַח שָׁרְשֵ׀יו. וּבְסְפָרוֹ שֶׁל רַב הַמְנוּנָא סְבָא: חַיִים שָׁמָוּ, שְׁמַשָּׁם יוֹצְאִים חַיִים לְעוֹלָם, וְהָם נִקְרָאים חַיִי הַמֶּלֶךְ. וְהָרִי בָּאָרְנוּ, אַוְתּוֹ עַז גָּדוֹל וְחַזְקָק שְׁבוּ יִשְׁמֹzon לְכָל נִקְרָא עַז הַמִּחְיָה. הַאִילָן שְׁגַטְע שָׁרְשֵ׀יו בָּאָוֹתָם הַמִּחְיָים, וְהַכָּל הַוָּא נָאָה.

וְשָׁנִינוּ, אַוְתּוֹ הַנְּהָר הַזֹּכְרָא נְחָלִים עַמְקִים בְּשֶׁמֶן הַמְשַׁחָה, לְהַשְׁקֹות אֶת הַגָּן וְלַהֲרוֹת עַצְים וּגְטִיעֹות, שְׁבָתוֹב (תחלים קה) יַשְׁבָּעוּ עַצְיָה אַרְצִי לְבִנּוֹן אֲשֶׁר נִטְעָ. וְאַוְתָם הַנְּחָלִים שְׁוֹפְעִים וּנְמַשְׁכִים וּמַתְפִנִסִים לְשָׁגִי עַמּוֹדִים, וְאַוְתָם בְּרִיתוֹת (שתים) קֹורָאים לְהָן יְכִינָן וּבְועָז, וְפָה. וּמְשֻׁום יוֹצְאִים בָּל אַוְתָם נְחָלִים, וּמְשֻׁרים אַוְתָם בְּדִרְגָה אַחַת שְׁנָקְרָאת צְדִיק,

וּבְרוֹזָא כָּל יוֹמָא קָאָרִי עַלְיִיהוֹ, וְגַשְׁמַתְהָזָן, אַסְהִידָת בְּהָזָן בְּכָל יוֹמָא וְלִילָה, אַוְרִיִּתָא רְאַמְתָא קָלִין לְכָל עַבְרָה, מְכֻרָזָת וְאוֹמְרָתָה, (משליא) עַד מְתִ פְּתִים תָּהַבּוּ פְּתִי (משליא) מֵי פְּתִי יִסְרָה הַנֶּה חָסֵר לְבָב אַמְרָה לוֹ. לְכוֹ לְחָמוֹ בַּלְחָמִי וְשָׁתוֹ בֵּין מַסְכָתִי. וְלִיתְמַאֲן דִּירְכִין אַוְדְגִיה, וְלִיתְמַאֲן דִּיקְעָדר לְבִיה.

הָא חַזִי, זְמִינֵין דָרִי בַתְּרָאי דִּיטִיתָן, דִּיתְגָּנָשִׁי אַוְרִיִּתָא מְבִינִיהוֹ, וְחַכְמִי לְבָא יַתְפְּגַשְׁוֹן לְאַתְרִיהוֹ, (ס"א לְאַדְרָא קְרִישָׁא) וְלֹא יִשְׂתַּבְחַ מַאֲן דְּסָגִיר וּפְתָחָה. וּוֹי לְהַהְוָא דָרָא. וּמְבָאָן וְלְהַלְאָה, לֹא יְהָא דָרָא כְּדָרָא דָא, עַד דָרָא דִּכְתִּיב, (ירמיה לא) כי כלם יַדְעוּ אַוְתִי לְמַקְטָנָם וְעַד גָּדוֹלָם.

הָא חַזִי, פְּתִיב, (בראשית ב) וְנַהֲרָה יוֹצָא מַעַדְן. וְתַגְיִינֵן, מַה שְׁמִיה דַהְהָוָא נַהֲרָה. אַוְקִימְנָא יַוְבָל שְׁמִיה, דִּכְתִּיב, (ירמיה י) וְעַל יוּבָל יַשְׁלַח שָׁרְשֵ׀יו. וּבְסְפָרָא דָרְבָה הַמְנוּנָא סְבָא, חַיִים שְׁמִיה, דִּמְתְּפָמָן נְפָקִין חַיִים לְעַלְמָא, וְאַיְנוֹן אַקְרָיוֹן חַיִי מַלְכָא. וְהָא אַוְקִימְנָא, הַהְוָא אַיְלָנָא רְבָא וּמְקִיפָא, דִּמְזֹון לְכָלָא בֵיה. אַקְרָי עַז חַיִים. אַיְלָנָא דְּנַטְע שְׁרָשָׁוֹי בְּאַיְנוֹן חַיִים, וְכָלָא הוּא שְׁפִיר.

וְתַאֲנָא, הַהְוָא נַהֲרָה אַפִּיק נְחָלִין עַמִּיקִין, בְּמִשְׁחָה רַבּוֹת, לְאַשְׁקָאָה גַּנְפָּתָא, וְלַרְוּוֹאָה אַיְלָנָן וּגְטִיעָן, דִּכְתִּיב (תחלים קד) יַשְׁבָּעוּ עַצְיִי יְיָ אַרְצִי לְבִנּוֹן אֲשֶׁר נִטְעָ, וְאַיְנוֹן נְחָלִין, נְגָדִין וְאַתְמָשָׁכָן וּמְתַפְּגָשִׁין בַּתְּרִין קְיִימִין (ג"א סְפָכִי) וּבְעָז, וּשְׁפִיר. וּמְתְּפָמָן נְפָקִין כְּרִינָן לְהָוָה, (מלכים א ז) יְכִינָן וּבְעָז, וּשְׁפִיר. וּמְתְּפָמָן נְפָקִין כְּלִיאָנָן נְחָלִין, וּצְדִיקָין לְזֹן בְּחִדְרָגָא דְאַקְרָי צְדִיק, דִּכְתִּיב, (משליא ז) וּצְדִיקָין יְסֹוד עוֹלָם. וְכָלָהוּ אַזְלִין וּמְתַפְּגָשִׁין לְהַהְוָא